

EEEH Dergi

Eşit, Erişilebilir, Engelsiz Hayat

Sayı: 79

Eylül 2020

Editör: Meral Sözen.

Yazım Denetimi: Gülcan Altun, Canan Çam Yücel.

Web Sorumlusu: Can Deniz Balkaya, Ramazan Derin.

Web Teknik Destek: Burak Sarı.

Sosyal Medya Sorumlusu: Dilek Başar Açlan.

Yayınlayan: Engelsiz Erişim Derneği.

İletişim Bilgileri:

Web: <http://eeeh.engelsizerisim.com>

E-posta: eeehdergi@engelsizerisim.com

Facebook: www.facebook.com/eeehdergi

Twitter: www.twitter.com/eeehdergi

Youtube: www.youtube.com/channel/UCYxPXyFBI1mOlsPKTcuFafw

İçindekiler

Editörden	1
Farklılıklarımızla Aynı Anda, Her Neredeysen Orada	3
EKPSS.....	6
Özlemini Çektiğin Mutluluk Zihnin Derinliklerinde Saklıdır	9
DünyanınEn Kalabalık Ailesi Be My Eyes.....	11
Ev İşlerine Sıfırdan Giriş 3.....	16
BALIK VE BEN.....	23
Yıllar Sonra Tüm Çıplaklığıyla	25
VOSCREEN ile İngilizcemizi geliştirebilmek	28

Editörden

Salam dostlar, pandemisiyle, maskesiyle dezenfektanıyla geldik ilginçlikler yılı 2020'nin Dokuzuncu ayına. Eylül, kitap dergi okumak; fikir uçuşturup; muhasebe yapmak için ideal bir ay öyle değil mi? Eh bu okunacaklar listesinde Dergimizin 79'uncu sayısı olmazsa olmaz elbette.

Gelin bakalım bu ay sayfalarımızdan kimler seslenmiş;
neler anlatmış bizlere.

Pandemi her zaman olumsuzluk demek değildir. Bazen bizim gibi erişilebilirlik savaşçıları için başka bir ışık kaynağı olurur. Online festival yapmak gibi; Elbette festivalimizden vazgeçemedik, aldık “Farklılıklarımızla aynı anda” mottomuzu yanımıza ve “Sen neredeyse festival orada” diyerek çıktık yola. Detaylar Engin Yılmaz'ın bu ayki yazısında ve sonrasında da Engelsiz Erişim Derneğinin sosyal medya hesaplarında. Bu eşsiz festivali deneyimlemek için bizi takipte kalmanızı öneririz.

Hani dedik ya 2020'ye pandemi damgasını vurdu diye. İşte her koşulda engelliler için yapılan işleri baltalamaya bahane arayan yetkililer ve onarın işbirlikçisi birtakım sivil toplum kuruluşlarının istediği oldu ve EKPSS, hayaller, umutlar ve beklentilerle birlikte belirsiz bir tarihe ertelendi. Sevgi MART GÖCEN'in kaleminden EKPSS'yi incelemeye ne dersiniz?

“Özlemine Çektiğin Mutluluk Zihninin Derinlerinde Saklıdır” diyor Burak SARI ve düşünceden çıkarıma savurup; farklı dağların tepelerinde dolaştırdıktan sonra, “Bir selamımız var bugünün yarımına” diyerek bitiriyor yazısını. Bizden söylemesi, okumazsanız, çok şey kaçırsınız.

Hep diyoruz ya “Biz ne zaman, nerede ve ne kadar istersek, o kadar destek almalıyız” diye. İşte bu ay Dilek BAŞAR AÇLAN tam da bunu sağlayacak bir uygulamadan, “Be My Eyes”dan söz ediyor bizlere. Siz de Dilek'in tabiriyle bu kocaman ailenin bir bireyi olmak isterseniz; buyurun 79'uncu sayımıza.

Birisi, “Temizlik sıkıcı bir iş” mi dedi? Bizce Murat Kefeli'nin yazı dizisine göz atmamış o zaman. Temizliğin nasıl yapılacağını önce eğlenceli biçimde okumak; sonra da oradan aldığımız motivasyonla kış temizliğine girişmek için ideal bir yazı bu sayımızda sizleri bekliyor.

Hani özlenen bir dosttan gelen bir telefon ya da mesaj, insanın içini ısıtırır ya. İşte hoş bir sonbahar esintisi gibi geldi özlediğimiz bir kalem olan Pınar Yavuz'un “Balık ve Ben” yazısı.

Sevgili Pınar betimlemede de hiç fena olmadığını göstermiş ve yaptığı betimlemeden hareketle, harika bir yazı çıkarmış ortaya. Özleyenler ya da keşfetmek isteyenleri bekliyoruz.

Betimleme demişken, dergidaşımız Gülcan'ı unutmamak gerekir. Hani çocukluğumuzun hafta sonu akşamlarında yayınlanırdı Postacı filmi ve hepimiz kim bilir kaçınıcı kez kahkahalarla izlerdik. İşte SEBEDER söz konusu filmi betimlemiş ki kendilerine en içten bir teşekkür gönderiyoruz. Gülcan ALTUN ise o betimlemeyi bizler için incelemiş.

Son olarak teknoloji köşemizden Ramazan DERİN sesleniyor bizlere ve harika bir siteden söz ediyor. İngilizcenizi geliştirmek isterseniz, detaylar “Voscreen ile İngilizcemizi Geliştirebilmek” başlıklı yazımızda sizleri bekliyor.

Sevgili dostlar, dergimizin 79'uncu sayısını sizlerin güzel yüreklerine ve aydın zihinlerine emanet ediyor; Pınar Yavuz'a hazırlık aşamamızdaki desteğinden ötürü sonsuz teşekkür ediyor ve 80'inci sayımızı hazırlamak üzere yola çıkıyoruz. Herkese keyifli okumalar dileriz.

Farklılıklarımızla Aynı Anda, Her Neredeysen Orada

Engin Yılmaz

engin_yilmaz@yahoo.com

Sayı: 79, Eylül 2020

Yarım saat içinde yazılacak programcıklar, resimlere alt açıklama ekleme kampanyaları, günlük hayatı kolaylaştıran Braille kullanımları. Bir tık ötede farklı yöntemlerle hazırlanan aynı yemekler, çeşit çeşit sokaklarda kendimize özgü navigasyon denemeleri. Yetmediyse, diğer tarafta, erişilebilir oyun turnuvaları, evi erişilebilir yapan çözüm önerileri, kişisel bakımın körcül halleri. Hala mı yetmedi, klavye veya parmağınızı hareket ettirdiğinizde hemen karşınıza çıkacak marangozluk ve evde tamiratın erişilebilir halleri, bir müzik parçası oluşturmanın büyüü ipuçları. Merhabalar dostlar. Mutluluğun resmini çizer miyiz bilinmez, ama alın size online bir festivalin kaba taslak özeti. Pandemi herkesin tüm planlarını alt üst etmiş görünüyor. Ama bu aralar duyduğum güzel bir sözü varmış Şems-i Tebrizi'nin , “nereden biliyorsunuz dünyanın altının üstünden daha güzel olmadığını?” Biz de festivali bu bağlamda planladık. Hayır, vazgeçmedik elbette, çünkü erişilebilirlik Atatürk'ün deyimiyle bir satır meselesi bizim için. Yani tek bir cephesi yok. Yaşanan her yer, bulunulan her ortam, yapılan her faaliyet yeni bir erişilebilirlik cephesi ve mücadeleyi hak ediyor.

O yüzden evde de kalsak, sokağa da çıksak, hasta da olsak, şifa da bulsak erişilebilirliği anlatmanın bir yolu olmalı diye düşündük ve her neredeysen orada deyip online bir festival yapmak için sıvadık kollarımızı. Yalnızca bir ay kadar gecikecek, 9 -15 Kasım arasında gerçekleştireceğimiz bu yılki festivalimizi. Bunun nedeni de son ana kadar o yüz yüze coşkuyu zorlamaktı. Ama bu yıl mümkün olmayacağını gördük üzülererek.

Ancak bu, festival coşkusu yaşatamayacağımız anlamına gelmiyor. Online olmanın avantajlarını kullanarak daha çok festival diyeceğiz sizlere. Dedik ya belki de dünyanın altı üstünden daha güzeldir diye, festivali tam bir haftaya çıkardık. Haftanın ilk beş günü birbirinden önemli seminer, panel ve söyleşileri bulacaksınız festival sayfalarımızda. Hazırlıklar halen devam ediyor ama normal koşullarda ağırlamakta güçlük yaşayabileceğimiz yurt içi ve yurt dışından birçok konu ve konuk planlıyoruz. Bilgilenme ve farkındalığın dibine vuracağız desek yanlış olmaz.

Hafta sonu ise size yazının başında bahsettiğim, ama bunlarla sınırlı olmayan standlarımız olacak. Halen süreci netleştirmeye çalışıyoruz ama büyük olasılıkla her standın bir zoom odası olacak ve siz bunları festival sayfamızda ayrı ayrı görebilecek, dilediğinizin içine girebileceksiniz. Ayrıca her stand, etkinliklerini sosyal medyadan da canlı yayınlayacak. Standlarımızda ödüllü yarışmalarımız da sizleri bekleyecek.

Festivalimizin harika bir de sürprizi var: Selen Özel Bilgi Yarışması. Bu yıl her şey yolunda giderse hafta içi akşamlardan birini Selen Özel Bilgi Yarışması'na ayıralım istiyoruz. Çok daha fazla grubun katılabileceği, yine heyecanın ve birlikteliğin dorukta olacağı bir yarışma. Dedik ya, erişilebilirlik, Engelsiz Erişim ruhu her alana yayılabilir diye? Bunu yarışmanın online halinde de göstermek istiyoruz sizlere.

Tüm bunlar festivalin buz dağıının küçük bir kısmını gösteren minik detayları. En önemli şeyi en sona sakladım: Festival teması. Bu yılki tamamımız Farklılıklarımızla Aynı Anda. Bu basit üç kelime o kadar çok şey anlatıyor ki. Gelin biraz eşeleyelim. Videolu bir festival afişinin son düzeltmelerini yapıyoruz son bir iki haftadır. Sürprizi kaçırmadan minik bir spoiler verelim size. Afişimizdeki farklılıklarımızla kelimesi her biri farklı renkte ve stildeki harflerin tek tek bir araya gelmesiyle oluşuyor. Bunu sesle de destekliyoruz ama orası hayal gücünüze kalsın. Burada vermek istediğimiz iki temel mesaj var. En esas söylemek istediğimiz farklılıklar bir eksiklik değil, bizleri daha da zenginleştiren çeşitliliklerdir. Yani birinin kulağıyla, birinin gözüyle, birinin eliyle kitap okuması, biri diğerinden üstün olmayan farklılıklardır. Geçen sayıda da hem ben Hem Burak'ın değindiği sesli kitap kitap değildir tarzı yaklaşımlar aslında bir yönüyle sağlamlılığın, normalliliğin inşasının önemli sac ayaklarını oluşturur. Bunu bir tek yeti farkları açısından da ele almıyoruz, kişinin deri rengi, etnik kökeni, cinsel yönelimi, dili, dini ve burada farklılık olarak belirtmeyerek belki de kendi normal farklılık anlayışımızı dayatıyor olduğumuz için hatalı olduğumuz ama kişinin kendini tanımladığına inandığı herhangi bir farklılığını da işin içine katmak istiyoruz. Sözün özü diyoruz ki, farklılıklardır dünyayı güzelleştiren çoğunluğun tek tipçi normali değil.

Farklılıklarımız kelimesinin bir de önemli bir yan anlamı var ve bahsetmeden geçmek olmaz. Farklılıklar bir arada yaşadıklarında hakikaten masalsi bir bütünü oluşturur. Tek bir ağaç türünün yaşadığı ormanı mı, çeşitliliklerin bir arada olduğu bir ormanı mı tercih ederdiniz? Çok sesli bir orkestranın ahengi, ruhu, coşkusunu bir hayal eder misiniz? İnsanların gitgide kutuplaştıkları, herkesin kendi mahallerine çekildikleri bir çağda belki de akıntıya karşı kürek

ekiyoruz, ama biz farklılıklardan korkmayı değil onlardan beslenmeyi istiyoruz. O nedenle de farklılıklarımızla kelimesi belki de koca birkaç kitabı bir dergi sayısının tüm makalelerini dolduracak kadar fazla anlama sahip bizim için.

Gelelim tamamızın olmazsa olmaz ikinci kısmına: “Aynı anda”. Erişilebilirlik sözümüzün başını bir hatırlayalım: “Bir gün, herkesle aynı anda” diye başlar. Laf olsun diye değil öyle olması. Eğer aynı hizmetlere herkesle aynı anda erişemiyorsak bir anlamı olmuyor. Bizim derdimiz yalnızca bir kitabı okumak değil mesela, raflara çıktığı anda herkesle birlikte ona erişebilmek. Bankalara gittiğimizde, sözleşmedir, imzadır ayrıyeten bekletilmek, ayrı çözümler değil isteğimiz, herkese verilen hizmetin aynı anda farklılıklarımıza göre uyarlanarak bize de verilmesi. Yani aynı anda demek, ayrımcılığa dur demek. Aynı anda demek, ötelenmeye, ötekileştirmeye, ikinci plana atılmaya, sağlam bozuk ayrımına dur demek bizler için.

Kısaca dostlar, bu yılki festivalimizde açacağımız standlar, yapacağımız panel ve söyleşiler bu tema etrafında şekillenecek. Sizlere farklı yöntemlerle de aynı andalığa nasıl ulaşabileceğimizi göstermeyi hedefliyoruz. O zaman gelişmeler için Engelsiz Erişim web sayfası ve sosyal medya kanallarını takip etmenizi öneriyoruz. Sizleri farklılıklarınızla aynı anda, her neredesiniz orada, 9- 15 Kasım arasında festivalimize bekliyoruz.

EKPSS

Sevgi MART GÖCEN

sevgi.mart@gmail.com

Sayı: 79 Eylül 2020

Merhaba sevgili dostlar. Geçen birkaç aydan sonra, bu aya sizlere güzel bir şeyler yazmak istemişim. Ama ben ne kadar uğraşsam da bir türlü olmuyor. Birçoğumuzun üyesi olduğu e-posta gruplarında bu ayın konusu EKPSS idi. Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı.

Bu sınavı neresinden tutup anlatayım diye çok düşündüm. Bir kere sınavın varlığı başlı başına bir ayrımcılık vakası. Devletin yetersizliğini, kötü ve eksik eğitim politikasını örtbas etmek için uydurduğu ama özünde yarattığı yıkımın farkında olmadığı, belki de olmak istemediği bir facia. Çünkü söz konusu sınavın getiriliş amacı, engelli öğrencilere yeterince eğitim imkânı sağlanamadığı, her okulda gerekli erişilebilirlik düzenlemelerinin gerçekleştirilemediği gerekçesi ile oluşan fırsat eşitsizliğinin kapatılması olarak açıklanıyor. Aslında meseleyi kronikleştirmeden çözmek dururken, yaşanan sorunun üstü örtülüp; etrafından dolaşılıyor ve akla mantığa sığmayacak yöntemler bulunuyor.

Peki, her ne kadar benim böyle bir açıklamayı kabul etmem mümkün değilse de bir an için bunun geçerli ve makul bir açıklama olduğunu varsayalım. EKPS Sınavına girenler için herhangi bir denetim söz konusu mu? Gerçekten engelli olanlar mı bu sınava giriyor; yoksa kılıfına uyduran herkes mi? Elbette ki yüzde kırk engelli raporuna sahip olan herkes EKPS Sınavına girmeye hak kazanıyor. Peki, bu rapor için ne gerekiyor, diyabet hastalığı, kalp rahatsızlığı, böbrek yetmezliği, aşırı kilo vesaire. Görüldüğü gibi, sınavın getiriliş amacıyla sınava katılanlar arasında hiçbir oran söz konusu değil. Çoktan hedef terkedilmiş.

Bir başka sorun ise sen kamu kurumu olarak personel alacaksan, bu personeli neden engelli ve normal diye ayrıştırıyorsun. Neden zaten önyargıyla yetişmiş idari amirlerin kafasına daha kişiyi tanımadan, yeteneklerini görüp anlamadan, “o engelli zaten, üstelik EKPSS ile geldi; gerekli verimi alamam” kodlamasını gönderiyorsun. Neden insanlar farklı farklı kulvarlardan gelerek aynı kadroya yerleşiyorlar. Sonra da aralarında eşitlik olduğunu, aynı işi yapabileceklerini anlatmak için kendilerini paralıyorlar. Görüldüğü gibi, aslında kamuda çalışan engelli personelin yaşamakta olduğu birçok sorunun temelinde EKPSS denilen saçmalığın yarattığı önyargılar yatıyor.

Ancak, ülke gerçeği buysa, engellilerin kamu kadrolarına atanabilmek için kat etmeleri gereken yol böyleyse, kişilerin çalışma haklarını baltalamamak hatta bu hakkın kullanımı için pozitif tedbirler almak zorunda olan ülke yönetiminin, pandemiye bahane ederek, EKPS Sınavını erteleme, engelli kadrosu açmaması, taraf olduğu uluslararası sözleşmelere aykırılık teşkil etmektedir. Engelli istihdam politikasını kodladığı EKPS Sınavını hiçbir mantığa sığmayan bir gerekçe ile ertelemek; Anayasa'nın ikinci kuşak haklar olarak saydığı çalışma ve ekonomik hayata aktif katılım haklarını da ihlal etmektedir. İzlenen politikada, 2020 yılı içerisinde yapılması planlanan tüm sınavlar iptal edilse idi EKPS Sınavının da bu kapsamda ertelenmesi gerçekten pandemi sürecine bağlanabilir ve bu bağlamda, yaşam hakkı gibi daha üstün bir hakkın, çalışma hakkına tercih edildiği düşünülürdü. Oysa planlanan tüm sınavların kimi zamanında kimi de ertelenerek yapıldığı halde, salt EKPS Sınavının, ÖSYM tarafından 08.09.2020 tarihli duyuru ile belirsiz bir tarihe ertelenmesi, kamuda boş kadro bulunmasına rağmen, herhangi bir atama gerçekleştirilmemesi, açıkça ayrımcılık teşkil etmektedir. Devletin birtakım vatandaşlarını yok sayması anlamına gelmektedir. Peki, bu ertelemede yine kendi ayağımıza sıkkan, savaş baltasını engellilere yöneltenler olmadı mı? Elbette oldu. Bazı sözüm ona engelliler adına mücadele veren oluşumlar, EKPS Sınavına girecek kişilerin engelli olduklarını, bir kısmının kronik hasta olduğunu, bu nedenle de bulaş riskini artıracaklarını iddia etmiş hatta bu yönde açıklamalar yapmış; görüşmeler gerçekleştirmişlerdi. Geline nokta, gerekli tedbirlerin alınarak, sınavın yapılabilmesinin mümkün olduğu gerçeği gün gibi açık dururken, yetkililer tarafından kolay olan tercih edilmiş; hatta bunu destekleyenler de var nasılsa diyerek; sınav bu gün itibariyle belirsiz bir tarihe ertelenmiştir.

Doğrudur ya da yanlıştır; olmalıdır ya da olmamalıdır. Bunlar hep tartışılabilir ancak, günümüzde okulunu bitirip; bir meslek sahibi olmuş ve hayata atılmayı, bir kamu kurumunda görev almayı planlayan insanların tek seçeneği olan EKPS Sınavına yönelik önlerine konan bu belirsizlik; kişileri hem psikolojik hem de ekonomik açıdan bunalıma sokmakta; hem bireysel hem de toplumsal anlamda yıpratıcı sonuçlar doğurmaktadır.

Tüm bu yaşananlardan çıkan sonuç nedir dersek; öncelikle Devletin eğitim politikasını değiştirmesi ve tüm bireyler için eşit, erişilebilir ve engelsiz eğitim olanaklarını sağlaması böylece, tüm vatandaşlarının eğitim hakkından tam ve eksiksiz yararlanmasını gerçekleştirmesi gerekir. Bundan sonra yaşanacak süreç ise bireylerin kendi çaba ve ilgilerine bırakılmalıdır. İkinci aşama olarak ise kamu kadrolarına girişte yaşanan bu iki başlı sınav sistemini ortadan

kaldırarak; gerçekten adil ve eşit bir sınav sistemi getirmelidir. Evet, dostlar, işte bir mücadele alanı daha. Haydi, o zaman enerjimizi toplama ve sahaya çıkma zamanı.

Özlemine Çektiğin Mutluluk Zihninin Derinliklerinde Saklıdır

Burak Sarı

buraksari2014@gmail.com

Sayı 79, Eylül 2020

Elimi uzattığım yerde taş gibi bir kuruluk. Hissiz, soğuk yaşam belirtisi görünmeyen bir kuruluk. Okşuyorum kuruluğu. Kuraklıklar içerisinden damıttığım bir tutam yaşam sevincini, bir şişe suyla gönderiyorum köklerine. Kuruluk çoğalıyor. Dilime ve kulaklarıma yayılıyor. Kulaklarım her gün neşeyle içimi titreten seslerden birisini algılamıyor. Yıllardır bana yoldaşlık eden ve tüy mevsimine girdiği için halsizleşen kanaryama can yoldaşı olsun diye edindiğim kuş, kafesinde cansız yatıyor. İçim eziliyor. Fiziksel sağlık bir yana, moral durumlarına bile dikkat ettiğim kuşlardan birisini yaşatamamanın acısı kavuruyor içimi.

Sonra zihnimden dökülenlerle dilim yerinde duramıyor ve sevgili dostlarımdan bana olan öfkelerine güzel bir bahane oluyor. Heyecanla beklediğim bir işin dışına düşürüyor beni. Sonra da yaramaz bir çocuk gibi kupkuru duruyor ağzımın içinde. Ellerim kuru dallar üzerinde. Her gün aşkla suladığım, bir tek kuşların didiklemesine izin verdiğim fesleğenim hissiz bir şekilde duruyor karşımda. Yüreğimi kurutan şeyleri burada anlatmaya gerek yok sanırım. Zira her sayıda anlatmaya çalışıyorum. Hiçbir tedbir alınmadan çalıştırılan işçiler, yaşatmak için ölen sağlıkçılar, istismarlar ve tonlarca saçmalık. Yalnızlaşıyorum. Yalnızlığımdan çoğalıyorum ve Can Yücel'i sevgiyle anıyorum. "Yalnızlığım benim çoğul türkülerim" Arıyorum mutluluğu. Biliyorum o bende, benim içimde. Sonra Russell ve Schopenhauer'ın mutlu olma sanatı başlığı altındaki beylik öğütleri geliyor aklıma. Schopenhauer insanın yeteneklerini bilmesi gerektiği, başaramayacağı şeyleri denemesinin onu mutsuz edeceği gibi bir şeyler söylüyor. Yani mutlu olmak istiyorsan haddini bil diyor benim mütevazı zihnimin algıladığı kadarıyla. Peki bir alanda yetenekli olup olmadığını nasıl tespit edecek kişi? Birkaç kez başarısız olmak yeteneksizliğin göstergesi mi? Yanlış eğitim, yeterince çalışmama ve ilgili alandaki materyallerdeki erişilebilirlik sorunları ne olacak? Sorun yeteneksizlikte mi? Hayallerin sınırsızlığında mı? Yoksa o çok dillendirilmek istenmeyen toplumsal sistem ve koşullarda mı? Mesela en az sekiz saat çalışan ve en temel ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanan insanlar, hangi konuda yeteneğini oynayabilir?

Asgari ücretle geçinen bir insan bilmem kaç lira resim kursuna ödeyebilir mi? Ya da bin lirayı gözden çıkarıp kendisini idare edebilecek bir gitar edinebilir mi? Tekerlekli sandalyeli bir insana, asansörü bile olmayan bir binanın dördüncü katını sınav yeri olarak verdiklerinde, çıkmakta zorlanması ya da sınavının olumsuz etkilenmesi onun yeteneksizliği mi? Tam tersi başarısının önüne konmuş bir engel. Hatta en temel haklardan birisinin gasp edilmesi. Yetenek sınavlarını birincilikle kazanan körlerin konservatuar kapılarından çevrilmesi hangi yeteneksizliğin sonucu? Kapsayıcı bir eğitim sistemi yaratamayanların olabilir. O zaman başkasının yeteneksizliği de mi bizim mutsuzluğumuza kaynak olmak zorunda? Kocaman fakültelerin web sayfalarında iri iri puntolarla “Görme engelli almıyoruz” yazması da mı körün yeteneksizliğinden kaynaklanıyor? Hayır. İnsanlar boylarını aşan işlerde yenilmekten ziyade hayal ettikleri şeylere yeltenememekten mutsuz. İnsanı mutlu kılan yeniyi düşünmek, yeni başlangıçlar yapmaktır. Aşık olma hissinin, yeni bir şeyler üretme hissinin, bilme hissinin verdiği mutluluğu ne verebilir? Sonu hüsrana bile olsa denemenin mutluluğuna değmez mi? Kaldı ki herkes kendisini söz konusu fikre göre şekillendirmiş olsaydı insanlık bugünün teknik ve zihinsel gelişimini nasıl yaratacaktı? Aşktan, şiirden ve gelecek kavgasından uzak insan yaşıyor sayılır mı? Kaldı ki mutlulukla hüznün iç içe değil midir? Diyalektik yasaları bu kadar belirginken yaşamdan uzak şeylerin böyle savunulmasını anlayamıyorum. Neyse Schopenhauer’ı entelektüel lafazanların meze tabağına pay edip devam edeyim. Kurumalarına inat fesleğenlerimi sulamaya devam ettim ve bir kısmı yeşerdi. Zihnimden dilime düşen yeni yeni fikirler dilimi yine ıslatmaya devam ediyor ve benim en büyük mutluluk kaynağım bu. Yeni şeylerin peşinden gitmek. Kanaryam tüy dökümünü atlattı ve sağlığına kavuştu sayılır. İşçi ve emekçiler her yerde her koşulda haklarını aramanın bir yolunu buluyorlar yüreğim yeşeriyor. Yani umut mutluluğu doğuruyor. O zaman şairin o muhteşem umudundan bir tutam çalarak bitireyim. “Bir selamımız var bugünün yarınına”

DünyanınEn Kalabalık Ailesi Be My Eyes

Dilek Başar Açlan

dilek.basar55@gmail.com

Sayı: 79, Eylül 2020

“Lekelerin çıkıp çıkmadığını nasıl anlıyorsun?”

“Ya kıyafetlerinin rengini nasıl seçiyorsun?”

“Peki, fırındaki yiyeceklerin pişip pişmediğini nasıl anlıyorsun?”

“Gerçekten merak ediyorum, evde bir şey kaybettiğinde nasıl buluyorsun?”

Bunlar günlük hayatımızda sık sık duyduğumuz sorular değil mi? Oysa hepimizin yukarıdaki durumları halletmek için kullandığı erişilebilir yöntemleri var. Karşı tarafa bunları söylesek de çoğu kez inanmıyorlar. Uzağa gitmeye gerek yok. Birçoğumuzun aileleri bile bunları halledebildiğimize inanmıyor. Oysaki hepsini halletmek artık ne kadar kolay.

Beş yıl önce Engin Yılmaz'ın yazdığı “Paketteki Çorba, Kutudaki Hap, Çekmecedeki Çorap” yazısını okumuştum. Çok da hoşuma gitmişti. O zamanlar bekardım ve ailemle yaşıyordum. Yanımda hep gören birisi olurdu. Hiç bu yazının konusu durumlar karşısında eksiklik hissetmedim. Kekin, poğaçanın pişip pişmediğini anlamama gerek yoktu. Zaten annem yemekleri yapıyordu. Kıyafetlerimin rengi hiç sorun olmazdı. Lekeleri sallamazdım bile. Evde bunları yapan bir gören vardı. Ama evlendikten sonra her şey değişti. Yanımda hiç bir gören yoktu. Her şeyi kendi başıma halletmem gerekiyordu artık. İlk başlarda çok zorlanmıştım. Bir şekilde çözümler bulmaya başladım. Kıyafetlerin rengini renk tanıyıcıyla bakıyordum. Lekeler için bir çözümüm yoktu. Eh! Umut fakirin ekmeğidir ya, benimki de o hesap hepsinin çıkmış olmasını ümit ediyordum.

Günün birinde Engin Yılmaz'ın yazısı aklıma geldi. Oturdum tekrar okudum. Ve be my eyes uygulamasıyla daha ciddi şekilde ilgilenmeye başladım. Öyle ya, kıyafetlerim kendiliğinden dile gelip, “yakamda dondurma lekesi veyahut ben beyaz bir gömleğim” demeyeceğine göre, iş başa düşüyordu.

Kurulumunu anlatmayacağım. O yazıya girip bakarsanız ayrıntılı bir şekilde yazıldığını göreceksiniz

Ben yine de “Yazıyı internet âleminde bulmak ile kim uğraşacak?” diyen yahut demeyenler için de, yazının bağlantısını aşağıda paylaşıyorum.

https://eeeh.engelsizerisim.com/yazi/23/paketteki_corba_kutudaki_hap_cekmedeki_corap

Be My Eyes kurtarıcı oldu. Kendi kendime geliştirdiğim bir sürü yöntem vardı. Ama Be My Eyes 'ı kullanmaya başlayınca hayatımda her şey kolaylaştı.

Mesela, kekin yahut kurabiyenin kokusu ve kürdanla dokunduğunuzda dokusu gerçekten bir fikir veriyor. Ya da kıyafetlerinizi satın alırken belli bir renk gurubuna göre seçerseniz ve renk tanıyıcı kullanırsanız bunları kolayca ayırt edebilirsiniz.

Mesele kendi çözümlerimizle Be My Eyes arasındaki dengeyi tutturmak, kendimizi ne tembelleğe alıştırmak ne de çaresiz hissetmek.

Bu yazımda sizlere Be My Eyes deneyimlerimden bahsetmek ve kulağa ilginç gelebilecek önerilerimi paylaşmak istiyorum. Öncelikle lekelerle başım hep dertte oldu. Bizim ufaklığın kıyafetlerindeki lekeleri çıkarmak çok zor. Bir ürün keşfettim. Onu kullanıp Be My Eyes'ı aradım. Lekelerin çıkıp çıkmadığını sordum. Çıkmamış olsa bile bunu öğrenmek benim için iyi oluyordu. Neyse ki çıkmış. O gün çok mutlu olmuştum.

Ev denince çamaşır olmazsa olmaz. Hele çorapları eşleştirmekten çok sıkılıyorum. Hepsinin dokusuna ya da boylarına bakarak eşleştiriyorum. Gerçi artık çorapları eşleştirmek benim için sıkıntı olmuyor. Çorap tutucu almıştım. Her çifti bu tutucuya takıp makinaya öyle atıyorum. Hiç karışmıyor. Fakat çorabın çok, çorap tutucunun az olduğu zamanlarda, kim tek tek çorap boylarına bakacak? Birde onca çorabın rengini tek tek göstermekle kim uğraşacak? O zaman vakit nakittir diyoruz ve....

Neyse, şehir dışından eski bir arkadaşım evimize misafirliğe gelmişti. Muhabbet koyulaştı, anılar deryasında daldık gittik. Konuşmaktan ve gülmekten yorulmuşuz, arkadaşım, "bir neskafe olsaydı ne güzel giderdi." dedi. Gecenin bir yarısı, "tamam bir yerlerde kahve ve onun akrabaları olduğunu biliyorum fakat hangisi ne? Mutfak dolabımızı açtım ve kıyı köşe taradıktan sonra birkaç paket neskafe buldum. Ama bir sorunumuz var! Ben şekerli, arkadaşım şekerli neskafe seviyor, peki nasıl anlayacağız? Gecenin dördünde bizim gibi Be My Eyes'ı arayabilirsiniz belki de bulunduğunuz yerden çok ama çok uzaklardan, daha ilk telefonu açtığında hafif bir aksanla "merhaba" diyen bir Be My Eyes gönüllüsüne kahve ikram edemeseniz de, içeceğiniz kahvenin şekerli mi yoksa şekerli mi olduğunu sorabilirsiniz.

Sizece, çocuklar neden elektronik eşyalara ve tehlikeli maddelere meraklıdır?

Günün birinde televizyonun kumandasını arıyorum. Eşime sordum o da televizyon ünitesinin üstünde olabilir dedi. Fakat orada yok ve afacan kızımız gayet sessiz! Hemen önce kızımı bulmam lazım dedim kendi kendime.

Birde ne göreyim! Kızımız televizyon kumandasını ele geçirmiş ve kendi kendine oynuyordu. "Onca oyuncak dururken neden çocuklar elektronik eşyalara bu kadar meraklı oluyorlar? Bunu gerçekten ama gerçekten anlamıyorum." Televizyon umarım bozulmamıştır diye ah vah ederken baktık ki gerçekten televizyonda hiç ses yok. Televizyonumuzun ayarı bozulmuştu. Bir tamirci çağırmadan önce Be My Eyes'ı aramıştık. Karşıma çıkan gönüllüye durumu anlattık, ekranımızı ve kumandamızın nasıl bir cihaz olduğunu gösterdik. Sağ olsunlar onlar yönlendirdi biz de sorunu hallettik.

Unutkanlık, bazen tarihi geçmiş bir süt olarak bazen de çift peynirli omlet tadında kendini hatırlatabilir.

Bazen marketten aldığımız ürünleri dolaba koyuyor ve bazen unutabiliyoruz. Markette özellikle et, süt ve peynir gurubu gıdaları alırken genelde soruyoruz ama kimi zaman yedek bulunsun diye aldığımız peynir, salam vb. gıdalar dolabımızın kıyısında köşesinde unutulabiliyor. Günün birinde kahvaltılıkta eşim zeytin ya da sucuğu ararken birde bakıyor ki bir peynir yahut süt kutusu orada kuzu kuzu yatmakta. Tabii ikimizin de bu ürünlerin ne zaman alındığına dair tahminden öte bir fikri yok. Tam böyle zamanlarda Be My Eyes uygulaması geliyor aklımıza ve şanslıysak o gün yumurtayı çift peynirli yapıyoruz.

Evin işi hiç bitmez!

Çay taşırken, küçük kızımız bizden habersiz eline geçirdiği domatesi dişlerken ve daha pek çok nedenden ötürü, halı da kendi payına düşeni alıyor.

O nedenle gerek düzenli olarak evimize temizliğe gelen ablalara soruyoruz, gerekse de Be My Eyes üzerinden gönüllü desteği alıyoruz ve halıdaki lekeler artık kurtulamaz!

Bu noktada küçük bir ekleme yapmak istiyorum. Mart ortasından haziran başına kadar tam 75 gün evde kapalı kaldık. Eşimin market alışverişleri dışında dışarıyla bir bağımız kalmadı. Bu süreçte elbette temizlik için aldığımız ablalar da doğal olarak gelemedi ve bu nedenle evin her türlü işini kendi kendimize halletmemiz gerekti. Böylesi sıra dışı zamanlarda da yukarıda anlatmaya çalıştığım ve zorlandığımız durumlar için Be My Eyes uygulaması kesinlikle hayatınızı kolaylaştırabilir.

Eh halılarımıza dönecek olursam, bundan sonrasını ya on kilogramlık çamaşır makinemiz ya da en yakındaki halı yıkamacı arkadaşlar hallediyor.

Şimdi kim fırçayı alacak eline? Bir de arap sabunu dökmek lazım.... Tabii bu espriye gülmeyebilirsiniz ama evimiz küçük ve öyle üç metre karelik bir halı yahut kilim yıkamaya uygun bir yerimiz yok maalesef. Tabii bunlar sadece işin bir bölümü.

Esasında bu yazıda Be My Eyes'ın faydalarını sizlerle paylaşırken, bir uygulama ayakta ve çalışırken hakkını teslim etmek lazım ama bunun dışında asıl altını çizmek istediğim konu, bir konuda desteğe gerek duyduğumda bunu kendi istediğim zamanda ve şekilde alabilmek.

Eminim bu tercih özgürlüğü pek çok insan için çok önemli ve anlamlıdır.

Sürekli birilerinin bizlere "Şunu nasıl yapıyorsun? Bunu nasıl yapıyorsun?" ya da "Bunu yapamazsın çünkü.... şunu yapmamalısın çünkü...." gibi soru ve sorgulama görünümü fakat özünde taciz, küçümseme ve hatta mikro saldırganlık içeren davranışlar karşısında tıpkı içi tane tane buğday dolu başaklar gibi kendimize güvenle, " Eee? Daha daha nasılsın? Yoksa sen hala annenin deterjanını mı kullanıyorsun?" deyip, mizahın o doyumsuz sorucuklarını muhatabımızın kucağına bırakmak fena mı olur?

Evde artık hiçbir şekilde sorun yaşamıyorum.

Artık en ufak bir şeyde bile Be My Eyes imdadıma yetişiyor. eşim benden de daha fazla kullanıyor.

Para ölçer yerine, yere düşürdüğü satranç taşını bulmakta, hatta geçen gün elini araba kapısının arasına sıkıştırdığında bile hemen "gönüllüyü ara" dedi.

Bir keresinde kızımız ev içinde biraz sert şekilde düştü. Tabii doğal olarak hemen ağlamaya başladı. Küçük çaplı bir panikten sonra önce elimizle kızımızın yüzünü yokladık bir şey yok gibi ama bir taraftan ne olur ne olmaz birine daha gösterelim dedik. Karşımıza çıkan gönüllüye durumu hızlıca ve açık şekilde anlattık ve telefonumuzun kamerasını kızımızın yüzünü gösterecek şekilde yönlendirdik. Neyse ki ellerimiz durumu doğru anlamış, hafif bir kızarıklık dışında ciddi bir sorun görünmüyormuş.

Tabii böyle bir imkân insanı biraz da tembelliğe alıştırtıyor. Olsun yine de uygulamayla mutluyuz. Bu uygulama olmasaydı birilerini "ki bu genelde ailemiz yahut dostlarımız olacaktı" görüntülü arayıp her şeyi soracaktık. Her seferinde aileme bir şey göstermek hiç hoşuma gitmiyor. Bu sefer her şeyi onların sayesinde yapabildiğimizi düşünebilirler. Birileri şunu bunu nasıl yapıyor diye anneme sorduğunda "beni arıyor ve ben gösteriyorum her şeyi"

deseydi benim için daha üzücü olurdu. Şimdi de anneme birileri soruyor. Sensiz her şeyi halledebiliyor mu diyorlar. Hiç kafama takmıyorum bu soruları çünkü kendi işlerimi halledebiliyorum ve desteğe ihtiyaç duyarsam, kendi arzu ettiğim zaman bu desteği alabiliyorum! İşte seçebilme hakkı bu! Özgürüm.

Ev İşlerine Sıfırdan Giriş 3

Murat Kefeli

m.k@muratkefeli.com.tr

Sayı: 79, Eylül 2020

Evet, evet; bir önceki yazının bitiş noktasından da gayet net anlaşıldığı üzere zamansız kahve içmek konusunda hayli başarılıyım. Başka bir kahve içme arzusunun peydah olmasına izin vermeden bu sefer yazıya bodoslama dalıyorum.

TEMİZLİĞİN TEMEL KURALLARI

Bahsedeceğim bu detayların "gündelik temizlik" kapsamına girdiğini düşünebilirsiniz elbet; şahsen ben düşünmüyorum! Artık adına "bahar temizliği" mi dersiniz, "büyük temizlik" mi orasını bilemem. Kısa notlar olarak listeleyeyim:

- Temizliğe, genel bir toparlama işlemi ile başlamak bence gayet iyi bir fikir. Öncelikle sağda-solda duran fincanları, ıvır zıvırı gitmesi gereken yere sevk etmelisiniz. Daha sonraki aşama çöpçülük. Ben büyük bir çöp poşetini elime alıp önce banyodaki çöpü ardından çalışma odamda duran ve kâğıt/kuru atık postaladığım çöpü ve mutfak tezgâhındaki çöpü bu poşete tikiyorum. Daha sonra tetrapak, cam şişe, buruşturulmuş pet şişelerin olduğu dolabı materyalleri kullanılmış torbalara ayırarak büyük poşete tikiyorum. Tabii o poşeti hemen orada aynen bırakmıyorum. Kapı önüne kadar kendisine eşlik ediyorum. İnanmayacaksınız ama boşalttığınız kovalara temiz poşet takmak da gerçekten çok gerekli. Poşet takmamanın bedelini bir sonraki temizlikte ödeyeceğinizi unutmayın.

- Sandalye, tabure, sehpa, terlik gibi ortalıkta duran eşyaların yer ile temasını kesmek ikinci adımınız olabilir. Tabii ki sehpayı koltuğun üstüne ters koymadan önce veya sandalyeyi masaya ters yerleştirmeden önce masanın, sehpanın üstünü silmeniz gerekecek. Silmezseniz ne olur? Üç gün önce üzerine dondurma döktüğünüz sehpa, koltuğunuzla sevişerek size kısa bir süre sonra pastörize bakteri doğumu yapar. Eşyaları ortalıktan kaldırmadığınız takdirdeyse süpürme eyleminiz hayli zorlaşır.

- İyice yıkayıp sıktığınız bir bezle kapıların üst kısımlarını, eğer varsa kapı camının çevresindeki çitaları en başta silmek gayet akılcı oluyor. Tabii evde on kapı varsa on kapıyı da bezi hiç yıkamadan silmek zekânıza gölge düşmesine yol açacaktır. Kapılardan sonra duvarda

asılı olan tablolar veya benzeri şeyleri de "temizlendikten sonra" iyice sıkılmış bir bezle almanız da gerekecek maalesef.

- Camlar silinecekse ve bu iş için hırdavat marketten aldığınız bir aparatı kullanacaksanız adet yerini bulsun diye değil; başınız derde girmesin diye cam hizasındaki zemini hızlıca süpürmek gerekiyor. Özellikle süngerli aparatlarla cam silerken damlayan su yerdeki tozun çamurlaşmasına yol açıyor. Tabii süpürmeniz o nemli alanı da süpürdüğü için makinenin canına okumuş oluyorsunuz.

- Eğer cam silme eylemine girmeyecekseniz işlere başlamadan "temizlenmiş" bir bezle çerçevelerin ön tarafında yer alan mermeri silmeniz şart. "Temizlenmiş" ifadesine dikkatinizi çekerim. Camın dış tarafında kalan mermer kısmı silmeye gerek olmaması ne kadar da sevindirici bir haber değil mi?

- Balkonları da temizlik operasyonunuza dâhil ettiyseniz diğer işlere girişmeden oraları da halletmeniz şart. Eğer geniş ölçülerde balkonunuz varsa tavsiyem hırdavat markette "ince su hortumu" adıyla satılan ürünlerden satın almanız. Bu ürünler, normal su hortumlarına göre çok daha elastik yapıya sahipler ve su taşıma kapasiteleri hortum çapı nedeniyle biraz daha az. Ancak bu iki özellik on metrelik bir hortumun katlandığında küçük bir poşete sığmasını sağlıyor. Ürünü hırdavat marketten değil de mahalledeki nalburdan tedarik etmeniz hâlinde ihtiyacınıza uygun bir uzunlukta yaptırabilirsiniz. Hırdavat marketlerdeki ürünler genelde belli uzunluklarda oluyor. Bir de tabii armatür tipi sorunu yaşıyor. Çoğu musluğun uç kısmı spiral yapıda olduğu için çevirerek hortum bağlanabilir. Tabii teknoloji geliştiği için klipsli ürünleri de bulmak artık mümkün -ki çok kullanışlı olduklarını söyleyebilirim. Bu ürünler hortumun bir ucuna takılıyor. Üç-dört santim çapında ve hortum kısmına gittikçe huni borusu misali daralan bir yapıya sahipler. Dış kısmında da süpürge borusunun teleskobik özelliğini aktif/pasif hâle getiren klipslere benzer mantıkla çalışan bir parça var. Hortumun ucunu musluğun altından yukarı doğru hafifçe ittirdiğinizde bu klips mekanizması otomatik harekete geçiyor ve musluğun spiral kısmına kilitleniyor. Az biraz su damlattığı da oluyor tabii ama kova ile balkona su taşıma faslında yere saçılan suyla kıyaslandığında hayli katlanılabilir bir miktar bu. Bilindiği üzere oto yıkama fırçalarının kıllı kısmının hemen üstünde de "erkek" uç bulunuyor. Hortumun diğer ucunu buraya takıp musluğu açarak sallana sallana balkonu yıkayabilirsiniz. Daha sonrasında hortumu toplarken dikkat etmenizi şiddetle tavsiye ederim. Hortumu, musluktan çıkardıktan sonra "dişi uç" kısmı zemine dönük olmayacak şekilde kolunuza sarmalı ve balkona doğru

yürümelisiniz. Bu sayede hortumda kalan suyun evin içine değil, balkona akmasını sağlayabilirsiniz. "Benim musluklarıma hortum olmuyor ki!" düşüncesine sahipseniz kesinlikle yanılıyorsunuz. Çünkü mutfak-banyo muslukları uygun olmasa bile duştaki musluk bu iş için yeterli. Yapmanız gereken tek şey duş fiskiyesini musluğa bağlayan yerden söküp nalburda ona uygun şekilde yaptırdığınız "dişi ucu" takmak olacaktır. Eğer balkon temizliğini en sona bırakırsanız kötü bir haberim var: Poşetten çıkardığınız hortumu bağlayıp balkona doğru yürürken elinizde tuttuğunuz bezle hortumu silerek ilerlemelisiniz. Bunu yapmazsanız ne olur? Bilmem; annenize sorun, hızlıca öğrenmenizi sağlayacaktır!

- Eğer ki evinizde halı varsa bu halıları balkonu yıkamadan önce oraya şöyle bir silkeleyip rulo yaparak kenara kaldırmamız da hiç fena olmaz. Aslına bakarsanız annelere göre silkeledikten sonra tekrar yayıp süpürmek ve sonrasında rulo yapıp el ayak altından kaldırmak gerekiyormuş -ki zaten bu neden, halısız bir ev sevdası için gayet yeterli bir sebep bence. Tabii bir de "halı döveceği" olarak adlandırılan zımbırtılar var. Kırk elli santimlik tutaçlı demirin uç kısmında, iç içe birbirine geçmiş üç dört tane küçük yuvarlaktan oluşan dövecekler halının balkondan sarkıtıldıktan sonra coşkuyla pataklamanızı sağlıyor. Maalesef ki pek hijyenik olmayan bu halılar için belli aralıklarla yapılması gereken bir iş bu. Yok, yok... Halısız ev en güzeli!

- Toz alma konusundan bir önceki yazıda dem vurmuştum. Eğer çok uzun süredir toz almıyorsanız temizlik öncesinde o işi halletmeniz gerekiyor. Ve unutmayın sakın ha! Toz bezini belli aralıklarla yıkamanız şart imiş...

- Balkonda halı yıkamayı aklından geçireniniz yoktur umarım? Google'a girip size yakın bir halı yıkamacı bulmanız en mantıklısı. Üstelik halıları kapıdan teslim alacaklarsa ve koltuklarımızın da temizlenmesi gerektiğini düşünüyorsanız o işi de halledeceklerdir. Çok cici makineleri var çok!

- Süpürme eylemine başlamadan önce süpürge torbasını kontrol etmenizi şiddetle tavsiye ederim. Çünkü o makineler çok alık! Torba doluysa borudan çektiği toza oranla da kış kısmından arka tarafa atış yapıyor. Neyse ki Reiscumhur Efendi meydanlarda "kış" kelimesini zikretti de artık bu kelime terbiyesizlik olarak yorumlanmıyor!

PENCERESİ CAM CAMA!

İlk yapmanız gereken davranış Google'a girip "şehir adı, hava durumu, gün adı" biçiminde bir arama yapıp üç günlük hava durumuna bakmak olmalı. Yağmur olasılığı varsa sizin de "Ya anne, yağmur yağacakmış, ondan silmedim!" deme hakkınız var demektir.

Unutmamanız gereken bir şey var: Cam silme işinin şakası olmaz. Çıktığı sandalyeden evin içine düşerek yaralanan kişiler bir yana, camdan düşerek hayatını kaybeden kişi sayısı az değildir. O nedenle denge, tansiyon, baş dönmesi sorununuz varsa cam silme işini boş verin ya da ayaklarınız yere basacak şekilde yapın. Pervaza tutunarak camın dış taraftaki üst parçasını silmeyi aklınızdan bile geçirmeyin. Yazı dizisinin ilk bölümünde yer alan ve sopalı cam silme aparatlarını kullanmanız daha akılcı olacaktır. Aşağıda yapılan anlatım balkon camları gibi ayağınız yere basarken yapılacak türden işlerdir.

Camların ilk önce dışını silerek işe başlamalısınız. Eğer bu iş için cam silme aparatı kullanıyorsanız ve ipucuna ihtiyacınız varsa bir zahmet körüz.biz'e bakarak aradığınıza oradan ulaşın. Aparat kullanmayacaksanız bir kovaya az miktarda yer silme deterjanı koyup suyla doldurun. Bir bez aracılığıyla camın dışındaki tozu alın. Tabii ki o bezi arada su içinde çitileyerek temizlemeniz gerekiyor. Camın iç yüzeyine geçmeden diğer camların dış yüzeylerini de silebilirsiniz. Kendinize göre oluşturduğunuz sisteme bağlı bir seçim bu. Şahsen ben eğer üç aylık hava durumu raporunda yağmur görünmediği takdirde giriştiğim cam silme eyleminde, dış yüzeylerin hepsini sırayla silerek seri temizliği tercih ediyorum. Ayrıca unutmayın: O bez, sadece dış yüzeyleri silmek için!

Bir sonraki aşamada fısıslı şişedeki cam silme kimyasalını bol bol cama püskürtün. Cimrilik yapmanızı tavsiye etmiyorum; gerçekten bol bol sıkın. Her ne kadar cam silme işi için özel ve güzel bezler olsa da benim tavsiyem gazete kâğıdı kullanmanız. Yok illa ki bez kullanacaksanız tüysüz ve sıvı emme kapasitesi yüksek bir bez seçin. "Araba silme bezi" olarak da adlandırılan bez türleri hayli işlevsel. Hırdavatçıdan tedarik edebileceğiniz gibi yakınlardaki oto yıkamacıda da bulabilirsiniz. Kaporta kısım yıkandıktan sonra bu bu bezle kurulanıyor -tabii kurulamayan yıkamacılar vardır. Neyse, biz gazete kâğıdına dönelim.

Gazete sayfasını kabaca buruşturup top hâline getirdikten sonra cam yüzey üstünde yuvarlak daireler çizerek ve bastırarak silme işlemine girişin. Gazete kâğıdı yıprandığında yenilemeniz manalı olacaktır. İlk tur silme işi bittikten sonra fısfsınızla birkaç kez daha kimyasal püskürtün ve yeni bir gazete topuyla ikinci tura başlayın. Ancak bu turda dikkat etmeniz gereken kural şu: Daireler çizerek ovmaya devam edeceksiniz amma velakin bu işi

yukarıdan başlayıp aşağıya doğru götüreceksiniz. Böylece camdan aşağı doğru akan sıvı cam dibinde birikecektir. Yok eğer keyfinize göre bir aşağı bir yukarı silerseniz temiz ama bol izli bir camınız olur.

İç kısımların silme işlemi de aynı mantıkla yapılıyor. Bir iyi bir kötü haberim var: İyi haber, burada bezle silip bezi yıkama derdiniz yok; doğrudan kimyasal püskürtebilirsiniz. Kötü haber, temiz bir bezle çerçevenin metal kısmını şöyle bir silmeniz gerekecek.

SÜPÜRME VE SİLME

Süpürme eyleminin temizlikte hayli önemli olduğu yadsınamaz bir gerçek. Diğer bir gerçekse görmeden süpürmenin, görerek süpürmeye oranla daha uzun sürmesi -tabii doğru düzgün bir temizliği amaçlıyorsanız. Bu nedenden dolayı süpürme işleminde süpürmeniz gereken alana göre sistematik bir hareket dizisi geliştirmelisiniz. Tekerlekli ve dikdörtgen uç aparatının çekme kapasitesi, aparatın genişliği ile sınırlı olduğu için bu tür bir yöntem geliştirmeniz mecburi. İster zemini ikiye bölünmüş farz edip parça parça alanı ileri-geri dikeylemesine hareket ederek süpürün isterseniz de dar bir alanı süpürüp soldan-sağa veya tam tersi istikamette hareket edin. Önemli olan tek şey o dikdörtgen ucun zeminin her yerinden en az bir-iki kez geçmesi. Eğer saçınız uzunsa bu süreci bir-iki kereden fazla yapmanız da hiç fena olmaz. Çünkü süpürge çoğunlukla ilk turda es geçebiliyor ve uzun saç teli yerdeyken vileda ile silme işi de pek hoş sonuçlar doğurmuyor. Büyük bir kısmı ıslaklık nedeniyle zemine yapışıyor.

Süpürme işinde ikinci önemli nokta içeriden dışarı doğru hareket etme zorunluluğu. Yani şunu demek istiyorum: Odanın kapısından girip süpüre süpüre odanın dibine gitmek ve sonra, "Oh! mis gibi oldu!" diyerek odadan çıkmak enayilik olur. Çünkü terliğiniz veya süpürge tekerlekleri temizlenen yerin üzerinden geçerken işi berbat eder. Kısacası odanın, kapıya en uzak noktasından süpürmeye başlamalı ve geri geri çekilerek devam etmelisiniz.

Duvar dipleri, mobilya köşeleri gibi alanlarda da dikdörtgen ucun çekim performansının düştüğü kesin. Bir diğer kesin konu ise saç teli veya evcil hayvan tüylerinin çoğunlukla duvar diplerinde birikinti oluşturması. Her seferinde yapmasanız bile en azından iki temizlikte bir bu alanları süpürge ucunu çıkarıp sadece boruyu kullanarak boydan boya şöyle bir hüpletmeniz hiç fena olmaz.

Silme aşamasında da alanı bölünmüş farz etmeniz ve yine en dipten kapıya doğru hareket etmeniz gerekiyor. Buna ek olarak eğer temizliği seyrek yapıyorsanız iki tur silmeniz. İlk turda

fazla bastırmadan üstünkörü bir biçimde silmeniz hâlinde süpürgenin kaçırdığı saç tellerinin bir kısmını toplamanız mümkün. İkinci turda ise sık sık suya batırıp çıkararak ve silerken zemine bastırarak hareket etmeniz zemindeki lekelerin temizlenmesini sağlayacaktır. Silme sürecinde lateks eldiven kullanmanız da hiç fena olmaz. Viledayı suya sokup kova dibine bastırmadan sağa sola sallayarak yakaladığı tozlardan kurtulduktan sonra eldiven işe yaraayacaktır. Her seferinde olmasa da dört beş yıkama işlemi sonrasında vileda ucunu elinizle yoklayıp aşağı doğru çekiştirmeniz saç tellerinin bir kısmını bezden kurtarmanızı sağlar. Gür ve uzun saçlı olmanın acı verici hâlleri bunlar... Aynı zamanda vileda ucunun suyunu sıkarken insani bir güç kullanmaya özen gösterin. O plastik zımbırtılar pek de sağlam değil. Eşek sedirine atlar gibi bastırduğumuzda kırılıyorlar! Vileda ucunu yıkama aşamasında şiddetle tavsiye ettiğim bir şey var: Efendi olun... Artistlik yapmayın. Akli başında bir insan evladı gibi davranıp kovanın yerini değiştirirken kulp kısmından tutup kaldırın. Tembelliğinize yenilip vileda sopasını kovaya daldırıp kovayı yerde sürükleyerek ileri kaydırmak gibi davranışların faciayla sonuçlanabileceğini unutmayın! Çünkü hem yeni bir su hazırlamak zorunda kalıyorsunuz hem de devrilen kovadan yayılan suyu silmek!

Silme işlemi sonrasında "kurulama" eylemi yapmak veya işi doğaya devretmek mümkün. Temizlik sonrasında ortada dolanmaya devam ederseniz kurulama eylemi iyi bir fikir olabilir. Bu iş için üretilmiş ürünler de mevcut. Vileda sopasına benzer bir sopanın ucunda oynar başlığı sayesinde fırıl fırıl her bir yöne dönen aparatlar var. On santime kırk elli santim uzunluğundaki bu aparatların ucuna, sonradan yenisi ile değiştirilebilecek kurulama bezleri takılıyor. Silme işinden sonra o zımbırtıyla ortalıkta dolanmanız yeterli oluyor.

"Yok mu şu silme işinin alternatifi?" diye soranlar olabilir. "Yok!" denemez. Ama bence "Var!" da denemez. "Buhar makinesi" olarak adlandırılan bir ürün var. Bu ürün seramik ve cam yüzey temizliğinde kullanılıyor. Omza asılan su haznesi, elektrik gücü ile ısınıyor ve süpürge borusuna benzer bir aparat ile uç kısmından buhar püskürtüyor. Ürünle ilgili detayları körüz.biz'in ipuçları kısmında bulabilirsiniz. Ancak bu ürünün su haznesine herhangi bir kimyasal eklenmiyor; daha doğrusu üretici, eklenmesini tavsiye etmiyor. Bu nedenle de hijyeni en azından zemin temizliği için hayli tartışmalı.

Eh, yazıyı seslendirecek olan arkadaşın, "Herifin elinin ayarı yok ya!" diye başlayan sevgi cümlelerini üzerime almamak adına sanırım, "Bir sonraki yazıda salon ve mutfak temizliğine dalıyoruz" demenin tam zamanı!

BALIK VE BEN

Pınar Yavuz

pinyav@gmail.com

79. sayı, Eylül 2020

Siyah beyaz bir ekran, üzerinde The Fish and I yazısı beliriyor. Uzun ve dar beyaz bir tezgâhın üzerinde ayaklı yuvarlak küçük bir ayna, her biri ayrı ayrı cam bardak altlıklarında yer alan elma, sarımsak, madeni para vb nesnelere, bir saksı ve bir akvaryum görüyoruz. Kamera yarıya kadar su dolu akvaryumu ve içinde yüzen balığı yakın plan gösteriyor. Omzundan aşağısını gördüğümüz bir adam, ocağın başında duruyor. Bir elini tezgâhın üzerindeki cam bardağa, diğer elini ocağın üzerindeki çaydanlığa uzatıyor ve bardağına çay dolduruyor. Sonra ocağa yaslanıp çayını içmeye başladığını görüyoruz akvaryumun arkasından. Balık da suyun içinde oradan oraya yüzüyor. Adam dönüp tezgâha çay bardağını bırakıyor ve eline tezgâhın üzerindeki plastik maşrapayı alıp musluğu açıyor ve su dolduruyor. Musluğu kapatıp, az önceki üzerinde çeşitli eşyaların durduğu tezgâhın yanına geliyor ve saksıyı sulamaya başlıyor. O sırada aniden çalan telefona dönen adamın elindeki maşrapa tezgâhın kenarındaki akvaryuma çarpıyor ve akvaryum yere düşerek kırılıyor. Kırılma sesi ile irkilen adamın büyümüş gözlerini gösteriyor kamera. Yerde cam kırıkları, su ve çırpınan balığı görüyoruz. Adam eğilip elleriyle yeri yoklamaya başlıyor. Eli cam kırıklarına değiyor. Adam daha geniş bir alanda aramaya devam ediyor, bu sırada bir mazgal deliği görünüyor. Adamın eli bu deliğe denk gelince bir an duruyor ve sonra mazgalın içindeki suyun aşağı akmasını sağlayan delikli kapağı kaldırıyor. Ayağa kalkıp gömleğinin düğmelerini hızla çözmeye başlıyor. Tshirtle kalan adam tekrar yere eğilip, deliği bulup, gömleği ile deliği tıkamaya çalışıyor. Adamı musluğun başında büyük bir telaşla suyu açmaya çalışırken görüyoruz, elindeki maşrapaya su dolduruyor ve suyu yere döküyor. Bu işlemi birden fazla kere ve çeşitli açılardan yaparken görüyoruz. Yerdeki su seviyesi yavaş yavaş yükseliyor. Adam iki eliyle iki musluğu kapatıyor ve yavaşça yere doğru bakıyor. Dizlerinin üzerine çöküp suların içinde tekrar elleriyle bir arayışa başlıyor. Sonra dengesini kaybeder gibi olup yere suyun içine oturuyor ve öylece bakıyor, kamera yüzüne odaklanıyor. Adamın suyun içindeki elinin kenarına balığın geldiğini görüyoruz. Balık, adamın parmak uçları boyunca yüzüp elinin altına giriyor. Adamın eli tekrar hareketleniyor, ekran kararıyor ve jenerik akışını görüyoruz.

Babak Habibifar isimli İranlı bir yönetmenin 2014 yapımı The Fish and I / Balık ve Ben isimli bir kısa filmiydi bu. Linkini yazının sonuna eklediğim filmin maalesef sesli betimlemesi olmadığı için yazıya betimlemeyi yaparak başlamak istedim. Film sosyal medyada ilk izlediğimde, telefonun çalmaya başladığı ve akvaryumun yere düştüğü sahneyle açılan daha kısa bir versiyonuna denk gelmişim. Kırılan akvaryumdan yere düşen balığı eğilerek elleriyle aramaya başlayan adamın kör olduğunu fark etmemle “ahhh yeteri kadar kısa sürede bulamayacak ve balık ölecek” diye düşündüğümü hatırlıyorum. Sonrasında karakterin bulduğu çözümünse beni bir anda hem çok şaşırtıp hem de rahatlattığını.

Tam da o günlerde yine aynı sosyal medya platformunda geçen ay dergide de yer verildiği üzere bir gazetecinin sesli kitaplarla ilgili yazdıkları düşüverdi önüme. Şöyle diyordu: “Kitap dinlemek için değildir, okumak içindir. Sesli kitap sadece edebi anlamda belli ölçüde fikir verir. Okuma eylemi kişiseldir, dinlemek yerini alamaz. Kimse kendini aldatmasın!”

Bir şeyin tek bir doğrusu, tek bir şekli, tek bir yöntemi olduğuna şartlandırıldığınızda kör bir adamın yerde çırpınan bir balığı bulamayacağına veya okuma eyleminin yalnızca görerek yapılabileceğine inandırılıyorsunuz kendinizi. Veya körlerin asla matematik öğrenemeyeceğinden ya da yalnızca çağrı merkezlerinde çalışabileceğinden emin oluyorsunuz, öyle ki, kimse sizi ikna edemiyor. İddianızın aksini ispatlayan kanlı canlı insanlar bile. Örnekleri farklı alanlardan da verebiliriz. Mesela “Aile anne, baba ve çocuktan oluşan en küçük toplumsal yapıdır” tanımıyla büyümüşseniz sadece anne-çocuk ya da dede-anneanne-torun veyahut teyze-yeğenin de aile olabileceğini idrak edemiyorsunuz. Çünkü size öyle öğretilmemiştir, siz öyle değilsinizdir veya siz onu öyle yapmıyorsunuzdur. Ama ne kadar şanslıyız ki hayatta öğrenmek için yalnızca deneyim değil bazen düşünen bir akıl ve samimi bir anlama isteği de yetiyor. Bunu da bize bazen bir film bazen kitaplar fark ettiriyor. Kısacası siz “film değildir o” diyenlere inat sesli betimlemeli film izlemeye ve “kendinizi kandırıyorsunuz” diyenlere de inat sesli kitap okumaya devam edin.

Kısa filmin Youtube adresi şöyle:

<https://www.youtube.com/watch?v=C1orjmtBNao>

Yıllar Sonra Tüm Çıplaklığıyla

Gülcan Altun

guleycane@gmail.com

Sayı: 79, Eylül 2020

Birçoğumuzun kaygıyı çok da göz ardı edemediği bir çeşit vurdumduymazlığa getirdiğimiz nispeten hareketli yaz aylarını geride bıraktığımız şu günlerde pandemi gündemimize ne yazık ki iyice sokuluyor. Üstüne eylüle yapıştırılmış hüznün ayı etiketiyle birlikte sonbahar psikolojisine de giriyoruz ister istemez. Tam da bu sebeple geçmişten bugüne uzanan bir güldürü filmiyle eylülün hüznüyle inatlaşmak istedim. Filmimizin adı, Postacı. Hala mı Kemal Sunal filmi izliyorsunuz sen diyenleriniz varsa, adı geçen yıllanmış bu filmin sesli betimlemeli filmler kategorisine yeni eklenebildiğini söylemek isterim. Üstelik dumanı üstünde. Bakarsanız göreceksiniz, GETEM sistemine 09.09.2020 tarihinde eklenmiş.

Postacı, pek çoğunuzun bildiği gibi meşhur bir Kemal Sunal filmi. Kemal Sunal'ın rol arkadaşları ise başta Fatma Girik, Erdal Özyağcılar, İhsan Yüce, Nezahat Tanyeli, Nubar Terziyan gibi ünlü oyuncular. Bin dokuz yüz seksen dört yapımı filmin yönetmeni ve yapımcısı Memduh Ün. Senaryosu Umur Bugay tarafından kaleme alınmış; müziklerini ise Cahit Berkay yapmış. Kemal Sunal söz konusu olunca tahmin edileceği üzere film, komedi türünde kategorilendirilmiş.

Sanırım çok eski bir film olduğu için ya da benim beceriksizliğimden Beyaz Perde ya da Sinemalar.com gibi sitelerde filmi bulamadım. Ancak GETEM'de verildiğine göre filmin İMDB puanı 7 ve bu yıllar sonra bile hala izlenen bir film için bence çok iyi bir puan.

Konusuna gelince, Adem, yani "Kemal Sunal"; annesi ile birlikte yaşayan geçim derdi yakasını bir türlü bırakmayan bir postacıdır. Mahallenin otuzunu aştığı halde ağabeyi yüzünden evlenememiş kızı Sevtap yani "Fatma Girik" ile evlenmek istemektedir. Çünkü Sevtap hem güzel hem alımlı hem de Almanya'da çalışan ağabeyi Latif yani "Erdal Özyağcılar" sayesinde gayet zengindir. Üstelik Sevtap da Adem'e aşıktır. Sevtap'ın babası Rasim yani İhsan Yüce bu izdivaca razıdır ancak Latif'ten gönderdiği mektuba vereceği yanıtı beklemektedir. Yanıt telgraf ile acele gelir ve olumsuzdur. Ancak Adem postacı olmasının avantajı ile haberi önceden öğrenir ve Sevtap ile iş birliği yapıp babasına ağabeyinin bu evliliğe onay verdiğini söyler. Ancak telgrafta yazdığı gibi iki hafta sonra Latif Almanya'dan izne gelir ve ikilinin foyası ortaya çıkar.

Adem ne yapıp edip Sevtap ile evlenmeyi kafaya koymuştur. Film bunun üzerinde uzun süre ilerler. Sonuçta Latif bu evliliğe rıza göstermek zorunda kalır ancak çekecekleri henüz bitmemiştir. Çünkü Adem'in amacı sadece kızı almak değil, aynı zamanda Latif'ten geçinip rahat yaşayabilecekleri maddi menfaatler elde etmektir. Bundan başka film boyunca Adem bir de bir zamanlar çok popüler olan postacı yürüyüşüne daire amiri tarafından seçilmiştir ve ona hazırlanmaktadır. Filmin sonunda yarışı kazanması, Sevtap ile istediği gibi bir evliliği gerçekleştirebilmesiyle iççice geçer adeta.

Yukarıda dediğim gibi filmin sesli betimlemeli filmler ailesine eklenmesi henüz çok taze. Betimleme işinde kastedilen mesafenin de etkisiyle baştan sona yağ gibi kayıyor betimleme. Bana yaklaşık bir buçuk saat boyunca hiç yormadan seyir keyfi yaşattı desem hiç abartmış olmam inanın.

Emekçilerimize yer verelim bu noktada. Kahramanlarımız şöyle: Zeynep Gül tarafından yazılan betimleme metni Emine Kolivar'ca seslendirilmiş. Ayrıntılı altyazı çevirmenliğini Fatih Kolivar; İşaret Dili çevirmenliğini ise Hayrettin Baydın yapmış. Eskiden son kontrolcü olarak gördüğümüz ki GETEM'de hala bu şekilde ifade ediliyor, artık editör olarak nitelendirilmişler, ve editörler, Fulya Akbaba, Ela Korgan, Samet Demirtaş olarak sayılmış. Ses montajda Nisa Namazova; teknik yapımda ise yine Yeni Gökdelen Tercüme ve Dağ Prodüksiyon adlarını görüyoruz. Filmin afiş betimlemesi de yapılmış ve onu da yine Zeynep Gül yazmış ve çok da güzel anlatmış tüm detaylarıyla.

Betimleme eleştirisi konusunda ise tabiri caizse kusur arayıp bulmak kabilinden birkaç şey söylemekle yetinebiliriz sadece. Betimlemeciler bana nanik yapar mı dersiniz? Vallahi bence yapsalar yeridir. Ben olsam yapardım. Ne demişler: "Kişi kendinden bilir işi."

Cümleler çok basit ama anlatılmak istenen en yalın şekilde tümüyle yansıtabiliyor kör izleyiciye. Kafada pek bir soru işareti kalmıyor desem yeridir. Bunda filmin eski ve duru bir film olmasının da etkisi var mıdır bilmem ama yine de betimlemenin profesyonelliğine gölge düşün istemem doğrusu.

Başlangıçtaki jenerik akışında filmde "Sevtap" rolünü oynayan Fatma Girik'in adı söylenmiyor ilginç bir şekilde.

Şimdi anlatacağım husus benim yaram diyebilirim. Bu beni çok sinir eden bir şey ama betimleme kuralları bu şekilde ve bildiğim kadarıyla betimlemeciler böyle olmasında ısrarcı. Durum da bunu açıkça ortaya seriyor zaten. Şöyle ki Postacı'da da olduğu gibi filmin herkesçe

bilinen başrol oyuncusu ilk sahnelerde görünüyor. Bunu gören seyirci görüyor ve onun kim olduğunu direkt biliyor. Ancak kör seyirciye bu verilmiyor. Mesela bahsi geçen filmde betimleme seslendirmeni tarafından Kumral bıyıklı adam deniyor. O Kemal Sunal'mış ama betimlemeci onun Kemal Sunal olduğunu söylemiyor. Kör izleyici onu birkaç sahne sonra tanıdığı sesi duyunca tahmin edebiliyor ancak. Seslerini tanıdığımız çok ünlü oyuncularını konuşmasını duyduğumuz anda tanıyabiliyoruz ama çok da iyi tanımadığımız bir oyuncu ise film sonundaki jeneriğe kadar kim olduğunu öğrenemeyebiliyoruz. Veyahut yabancı filmleri ben değil belki ama filmin dilini bilenlerce orijinalinden izlenirken dahi oyuncuyu sesinden tanıma olasılığı çok düşük kör seyircinin. Bir de dublajlı izleniyorsa film, malumunuz çok ünlü bir oyuncuyu sesinden tanıma ihtimalimiz sıfıra düşüyor.

Bundan başka olumlu bir eleştiri olarak montajlamada boşlukları çok iyi ayarlamışlar. İnsanı germeden bir seyir keyfi yaşıyor adeta.

Rasim'in ev içinde bereyle durması dâhil ince nükteli detaylar atlanmadan verilmiş kör seyirciye. Bu benim gibi zamazingo pek çok ayrıntıyı öğrenmek isteyen meraklı tipler için çok güzel bir bilgilendirme olmuş.

Sevta'ın istemeye gitmeden önce Adem'in başını yıkıyorlar Âdem ile annesi. Yıkadıktan sonra uygun bir boşlukta "mutfaktaki lavaboda yıkadılar" diyor. Buradaki zaman kipi kullanımı kulak tırmalıyor sanki. "Yıkadıkları yer mutfaktaki lavaboymuş" daha doğru bir kullanım olurmuş gibi. Uygun birkaç saniyelik boşluk daha da var üstelik orada.

Adem'in Sevta'ı kaçırdığı sahnede, "ikinci kattan aşağıdaki balkona iniyor Adem, şaşkınlıkla yukarı bakıyor." dedikten sonra Adem repliğinde: "Ne biçim karı bu ya! Tarzan gibi. Beni her gün döver vallahi" diyor. Sonrasında "Sevta balkonun dışına çıkıp kendini demirlere tutarak aşağı sarkıttı. İniyor." diye anlatılıyor betimlemeci tarafından görüntüde olan biten. Bu noktada bende bir algı karmaşası ortaya çıktı. Sanki sonraki cümle önce söylenmeli gibi. Çünkü replikte Âdem, Sevta'ın Tarzan gibi olduğunu söylüyor. Muhtemelen bunu balkon demirlerine tutunarak kolayca aşağı inebilmesi sebebiyle söylüyor. Tabii ben bunları görüntü akışını bilmeden yazıyorum. Bazen bu durumlarda kendimi bol keseden atıyor gibi hissediyorum.

Otuz altı yıl sonra da olsa zamanın eskitemediği bir filmi görsel sahneleri bile bile tek başına hiçbir ayrıntıyı kaçırmadan izleyebilmek gene çok iyi geldi. Teşekkürler SEBEDER.

VOSCREEN ile İngilizcemizi geliştirebilmek

Ramazan Derin

rramazanderin@gmail.com

79. sayı, Eylül 2020

Voscreen Nedir?

Voscreen, İngilizcenizi geliştirebilmeniz için yardımcı bir uygulamadır. Sitenin çalışma sisteminin çok basit ve etkili olduğunu düşünüyorum. Size kısa videolar izleterek videoda geçen cümlenin Türkçesini iki şık arasından seçmenizi istiyor. Doğru şıkkı seçerek bir sonraki videoya geçiyorsunuz ve videolar gittikçe zorlaşmaya başlıyor. Tabii elli yüz video izledim, neden zorlaşmıyor gibi düşünmemelisiniz. En kolay seviyeden başlamak zorunda da değilsiniz. Voscreen size kelime sayısı, seviye ya da gramer seçebileceğiniz bir yapı sunuyor.

Bence uygulamanın tek kötü yönü sizden sadece iki şık arasından seçim yapmanızı istemesi. Dört beş seçenekli bir yapısı olsa daha keyifli olurdu diye düşünüyorum. Voscreen için çok daha detaylı tanıtımları internette bulmak mümkün, ben artık uygulamayı anlatmaya başlamak istiyorum. Bu nedenle kayıt aşamasına geçiyoruz.

Kayıt olma

<https://www.voscreen.com/signup>

adresine girelim. Burada bizden “isim, soy isim, e-posta adresi, şifre ve anadilimiz gibi bilgileri isteyen bir form var. Gayet erişilebilir bir form. Gerekli bilgileri doldurduktan sonra kayıt ol düğmesine basarak hesabımızı oluşturalım. Site ücretli olmasa da arada sırada bizden bağış yapmamızı istiyor, Support us yazan bir pencere karşımıza çıktığında bu bağış sayfasının gelmiş olduğunu anlayabiliriz. Etiketsiz sıfır olarak geçen bir düğmeye tıkladığımızda bu sayfayı atlamış oluyoruz. Siteyi bir süre kullanıp hoşunuza giderse destek olmak için Become a patron linkinden bağış yapabilirsiniz. Bu aşamayı burada yazmamın nedeni kayıt ol düğmesine tıkladığınızda sorunsuz bir şekilde kaydınız tamamlanırsa ilk olarak bu pencere karşımıza çıkıyor. Destek ol sayfasının açılması kayıt olmanın başarılı olduğunu gösteriyor.

Kayıt olduktan sonra direkt olarak siteyi kullanmaya başlayabiliriz. Siteden aktifleştirmeye dair bir mail gelirse aktifleştirmeyi gerçekleştirmeniz iyi olacaktır ancak aktifleştirme yapmadan da uygulamayı kullanmak mümkün.

<https://www.voscreen.com>

sayfasına girdiğimizde film kesitlerini hemen oynatmaya başlayabiliriz. Film kesitlerini oynatmaya başlamadan önce b tuşuyla dolaşarak eğitimi atla düğmesine tıklayarak eğitim kısmını atlamak mümkün.

Voscreen oynatıcısı

Site içerisinde düğmelerin bazıları etiketsiz olsa da karmaşık olmadığı için ekran okuyucularla kullanmak kolay. B harfiyle dolaşırken karşımıza çıkan etiketsiz 1 düğmesi o an sitenin sizin için seçtiği videoyu oynatmaya yarıyor. Videoyu istediğiniz kadar dinleyebilme lüksüne sahipsiniz. Etiketsiz 1 düğmesinin altında tam ekran düğmesi var. Kendini açıklayan bu düğmeye tıkladığımızda sadece sayfada video penceresine ait bir kısım düğmeler kalıyor. Az gören veya gören değilseniz işinize hiç yaramayacak bir düğme. Tam ekran düğmesinin altında ise videonun en fazla kaç saniye içerisinde yanıtlanması gerektiği bilgisi bize etiketli bir grafik halinde veriliyor. Genelde sorular zorlaştıkça veya videoların süresi uzadıkça soru için size verilen süre artıyor.

Son olarak süre grafiğinin altında ise altyazı açık ve altyazı kapalı düğmeleri var. Bu düğmelerden birine tıkladığımız zaman süremiz işlemeye başlıyor ve bizden videoda duyduklarımızı Türkçeye çevirmemizi istiyor.

Altyazı açık düğmesini seçtiğimiz takdirde videoda söylenenler yazı olarak karşımıza çıkıyor ancak altyazı açık yaptığımız sorular bize daha az puan kazandırıyor. Altyazıyı okuma konusunda herhangi bir zorluk yaşamıyoruz. Altyazı ilk şık ve süre grafiğinin arasında ortaya çıkıyor. Örnek bir altyazılı video aşağıdaki şekilde olacaktır.

Tam Ekran

”Grafik 15

Many people worry about getting infected by bats.

Birçok insan yarasa saldırılarından son derece endişe duyar. “Düğme”

Birçok insan yarasalardan hastalık kapma konusunda kaygı duyar. “Düğme”

Doğru olduğunu düşündüğüm cevabı işaretlediğimde süre grafiği duruyor. Bu aşamada soruyu doğru yanıtlayıp yanıtlanmadığımızı kontrol etmek isterseniz ctrl home tuşuyla sayfa başına gelip aşağı oklarla Become a patron linkinin altındaki satırda kaç doğru kaç yanlış

yaptığınızı gösteren satıra ulaşmak mümkün. İlk sayı doğru, ikinci sayısı ise yanlış sayısını gösteriyor.

Ben son oturumumda tek soru yanıtladığım için bende o satır 1 / 0 Oturum şeklinde görünüyor. Her soru yanıtladığınızda bu satır güncelleniyor. Bu satırın hemen altında ise kayıt olduğunuz zamandan beri yaptığınız yanlış ve doğruların sayısı var. Oynatıcıyla alakalı son işlem ise bir sonraki videoya geçmek. Bunun için b tuşuyla dolaşıyoruz. Etiketsiz 1 ve ekranı kapla düğmesinin arasına gelen etiketsiz 3 düğmesi bizi sonraki aşamaya geçirecek düğme. Klasik olarak boşluk tuşuyla bu düğmeyi etkinleştirip sonraki videomuza geçiyoruz. Oynatıcıyla alakalı bilmemiz gerekenler genel olarak bunlar.

Puanınızı daha hızlı yükseltmek ve İngilizcenizi daha iyi geliştirmek için altyazısız seçenek daha fazla işinize yarayacaktır. Ayrıca soruyu yanıtladığınız zaman videonun alt yazısını görebiliyorsunuz.

Alt yazı kapalı seçeneğinde bilinmesi gereken farklı bir şey olmadığı için sonraki aşamaya geçiyoruz.

Oynatma listesi

Videonun oynatma alanının altında izlediğiniz videonun hangi filme ait olduğu, görüntülenme sayısı, filmin yönetmeni ve yapımcısı yazıyor. Onun hemen altında ise oynatma listesine ekle düğmesi yer alıyor. Hoşumuza giden, sonra tekrar dinlemek isteyebileceğimiz videoları oynatma listesine ekleyerek gelecekte o videolara çok kolay bir şekilde ulaşmak mümkün. İlk olarak yeni bir oynatma listesi oluşturmamız gerekiyor. Bunun için B tuşuyla dolaşarak oynatma listesine ekle düğmesini enter ile etkinleştiriyoruz. Bu aşamadan sonra Jaws kullananlar insert z, Nvda kullananlar ise odak moduna geçmeliler. Bu pencerede sadece tab tuşuyla dolaşmak mümkün.

Tab ile dolaşarak yeni liste yazınız dediği alana gelip oynatma listemiz için bir isim yazıyoruz ve sonrasında tab yaparak oluştur düğmesini etkinleştiriyoruz. Tebrikler, nur topu gibi bir oynatma listemiz oldu. Şimdi ise bu listeye yeni videolar eklememiz gerekiyor.

B tuşuyla dolaşarak oynatma listesine ekle düğmesini buluyoruz ve etkinleştiriyoruz. Jaws için insert z, Nvda için ise odak moduna geçiyoruz ve tab ile oynatma listesi seç alanına geliyoruz. Aşağı ok yaparak eklemek istediğimiz oynatma listesini buluyoruz ve tab yaparak ekle düğmesini bulup etkinleştiriyoruz.

Son olarak tekrar insert z yaparak ya da tarama moduna geçerek uygulamayı kullanmaya devam edebiliriz.

Life Oynatma modu:

Rastgele değil de daha odaklı bir şekilde bu siteyi kullanmak istiyorsak sitenin bize sunduğu çok güzel seçenekler var.

B harfiyle dolaşarak life oynatma modu düğmesini bulup etkinleştiriyoruz. Burada karşımıza seviyeye, gramer yapılarına, kelime sayısına göre bir sürü filtreleme seçeneği çıkıyor. H harfiyle başlıklar arasında dolaşıp istediğimiz başlıktan istediğimiz filtreyi seçebiliriz. VoStep başlığı altında seviye, voStructure başlığı altında gramer konuları, voRhythm başlığı altında ise kelime sayısı seçmek mümkün.

Not: sadece tek bir filtre seçebiliyorsunuz.

Genel seçenekler

B harfiyle dolaşırken kullanıcı adımız ve sonrasında puan sayısıyla karşılaştığımız bir düğme karşımıza çıkıyor. Bu düğmeyi etkinleştirdiğimizde açılan listeden yapabileceğimiz şunlar.

- Profil linkine tıklarsak bilgilerimizi güncelleyebileceğimiz ve şifremizi değiştirebileceğimiz bir sayfa açılıyor.
- Oynatma listelerine tıklarsak abone olduğumuz listeler ve kendi oluşturduğumuz listeler şeklinde iki link açılıyor. Kendi oluşturduğumuz listelere tıklayıp önceden eklediğimiz videoları rastgele ya da düzenli şekilde izleyebiliriz.
- İstatistikler linkinden gün gün yaptığımız doğru yanlış ve toplam video sayısını tablo halinde görebiliriz.
- Puan ve sıralamadan ise uygulamayı kullananlar arasında kaçınıcı olduğumuzu görebiliriz.

Genel tavsiyelerim

Voscreen bir eğitim seti, İngilizce kursu ya da farklı bir sıfırdan öğrenme metodu değil bu nedenle tek başına voscreen uygulamasıyla İngilizcenizi geliştirmeniz pek olası değil. Bu yüzden voScreen'i Yardımcı bir uygulama olarak kullanmanızı tavsiye ederim. Uygulamayı kullanırken

keyifli zaman geçiriyorsunuz bu da motivasyonunuz o gün yeterli olmasa bile İngilizceyi hayatınıza bir ders ya da zorunluluk gibi değil de keyifli bir aktivite olarak dahil ediyor. Yanlış yaptığınız ya da hoşunuza giden videoları oynatma listesine eklemek, sonrasında oynatma listeleriniz sayesinde yaptığınız hataların doğrusunu öğrenmek, yanlışlarınızı görmek ve hoşunuza giden kullanımları öğrenmek uygulamanın verimini çok fazla arttıracaktır. Ayrıca telaffuzunuzu geliştirmek için videoda duyduklarınızı tekrarlayıp video ile kendinizi karşılaştırabilirsiniz. İngilizcenizi geliştirmek için en önemli şeylerden birisi istikrar olduğu için kendinize günlük bir hedef koyup bu doğrultuda her gün uygulamayı kullanmanız sizi hedefinize çok daha çabuk ulaştıracaktır.

Bu aylık benden bu kadar, bir sonraki yazımda görüşmek üzere.